

dem baade moralske og økonomiske Forpligtelser mod Folk, som de egentlig ikke havde Paand i Sante med. Jeg tror, at en af de væsentligste Hovedgrunde til, at dette Lovforslag er fremkommet, er den, at man ved at tilbyde saadanne Maader og Midler, hvorpaa Kontrakter kunde indgaa, som tilfredsstillende begge Parter, vilde kunne fremkalde en større Tilbøjelighed til at indgaa Lærekontrakter, og ved Siden deraf har man ogsaa haand den Hensigt at bidrage til, at Haandværkerstanden eller de andre Forretninger, hvortil der skulde uddannes Lærlinge, fik en Tilvægt af bygtige og særlig veltærte Mennesker, men det forekommer mig klart, at dette ikke kan ske uden igjennem Lærekontrakter, og at det ialtsalb ikke kan forventes at ville ske ved Løse Arbejds-kontrakter. Det er ganske vist, at man kan indgaa Kontrakter med unge Mennesker saavel som med ældre om deres Arbejde, men det bliver ikke Lærlingekontrakter. Man kan omgaa Lovforslaget ved under en Kontrakt om Arbejde at skule Noget, der skulde være en Lærekontrakt, men Sagen er den, at det i Virkeligheden ikke bliver nogen Lærlingekontrakt, og at de Paagjældende igjennem en saadan Kontrakt ikke have noget Hold paa hinanden. Det er jo utvivlsomt, at dette netop er et Punkt, som igjennem Sagens Behandling paa de forskjellige Steder og Stadier er tillagt afgjørende Betydning, at man nemlig ikke anser en Lov om Lærlingeforholdet for Noget, naar man ikke tager tvungne Lærekontrakter med. Som et Mittel til at give Loven større Virkning har man ogsaa valgt at sætte Straffebestemmelser for den, som ikke efterlever den. Jeg skal bemærke, at det forekommer mig at ligge ligefrem i Sagens Natur, at det er Læremesteren, hvem det paaligger at paase, at Lovgivningens om skriftlige Kontraktens Oprettelse opfyldes, han er den, hvem det nærmest er anvist og som har bedst Afgang dertil. Men jeg kan ikke se rettere, end at den Omstændighed, at det, at den indgaaer en Proformakontrakt paa dette Omraade, at den opretter en mundtlig Lærekontrakt, er en strafbar Handling, vil for den, der udsætter sig for at blive straffet for Overtrædelse af Loven, være et Moment, der maa have sin Betydning, naar man spørger om, hvilken Virkning en saadan Lov vilde faae, og hvilken Udfæstning den vilde faae. Jeg er saa langt fra at tro, at Vedtagelsen af denne Lov skulde have tilfølgelse, at man i det Hele skulde være mindre tilbøjelig til at indgaa Lærekontrakter, at jeg ikke kan se rettere, end at den Sikkerhed, som Paabudet om skriftlige Kontrakter vil medføre, og ved Siden deraf det mindre Moment, at Overtrædelsen deraf er strafbar for den, hvem det paaligger at paase Saadant, vil have den Virkning, at skriftlige Lærekontrakter herefter ville blive hyppigere, end de have været. Et æret Medlem fra Stubbe-fjøbing (Drentholl) udtalte sin store Forundring over, at den ærede Drøfsrer havde sagt, at med

Undtagelse af, at Kontrakten skulde være skriftlig, saa raade de Parterne fuldkommen over Kontraktens Indhold. Han ansaa dette for at være fuldstændig urigtigt, da jo Lovforslaget giver mange Bestemmelser af tvungende Natur. Jeg vil tilstaa, at da den ærede Drøfsrer udtalte de citerede Ord, forundrede det mig ogsaa i høj Grad. Jeg er heller ikke fuldstændig enig med ham i, at man i den Almindelighed kan udtale den Sætning, at Kontrahenterne ere raadige over Indholdet af Kontrakten; idet der jo blandt Andet flere Steder findes Bestemmelser om, hvad Kontrakten skal indeholde. En ganske anden Ting er det jo, at man i en vis Henseende kan raade over Indholdet af Kontrakten, nemlig forsaavidt den ikke kommer i Strid med Bestemmelserne i de enkelte Paragrafer. Det er jo vistnok klart, at man ikke kan indgaa en Kontrakt, hvori dethedder, at Arbejdstiden skal være 14 Timer eller deslige; jeg behøver ikke at anføre flere Exempler. Jeg tror saaledes, at ingen af de to ærede Medlemmer have fuld Ret. Der lades ganske vist i Kontrakten et Spillerum for Kontrahenterne; jeg kan f. Ex. ikke indse, at der er Noget i Veien for, at Kontrakten sætter Prøvetiden til længere Tid end tre Maanedes, idet jeg ikke tror, at Bestemmelsen om en Prøvetid, efter hvilken Lærlingen kan fratrage Lærekontrakten, er et ligefremt Paabud. Men der forefindes paa den anden Side en Række af Bestemmelser, som ere af den Bestaffenhed, at Kontrakten ikke kan fravige dem, det er klart.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om det 20de eller 21de Aar som det Maal, til hvilket en Kontrakt, indgaaet af en Umyndig, skulde være bindende, har jeg ikke stor Interesse for, enten man vælger det ene eller det andet af disse Tal; det skal jeg henkille til det ærede Things egen Afgjørelse. — Naar ærede Medlemmer have ment, at en i Lovforslaget tidligere staaende Sætning, den nemlig, at ingen Umyndig kan antage Lærlinger, skulde optages som fornøden, maa jeg tilstaa, at det er mig ikke ganske klart, om den virkelig er det. Jeg kan ikke se, at Bestemmelsen kunde faae praktisk Betydning for Andre end dem, der efter Næringsloven faae Bevilling til at arbejde med egne Hænder og med deres Familie. De behøve ikke at være 25 Aar, men der staaer tillige, at de maa ikke tage Medhjælpere. Smid-leretid har Sagen i og for sig ikke saa overordentlig stor praktisk Betydning, og hvis disse Ord skulde være mere fornødne, end jeg for Dieblirket er tilbøjelig til at tro, er jo Ulykken ikke stor. Jeg skal altsaa ikke modsætte mig dette Endringsforslag, forsaavidt der ikke anføres andre vægtige Grunde for, at det ikke optages.

Naar vi nu komme til Spørgsmaalet om, hvor der skal staa „i Reglen“, hvor „overhovedet“ og hvor ingenting i de forskjellige Paragrafer, hvor der er Tale om Arbejdstiden, Søndagsfriheden eller Dignende, vil